

Posudek oponenta bakalářské práce

Fakulta humanitních studií UK, 2024

Název práce: *Vývojový vztah jazykových a percepčních schopností v kontextu rozvoje počátečního čtení*

Autor: Tereza Steinerová

Oponent práce: Mgr. Bc. Juraj Jonáš, Ph.D.

Práce Terezy Steinerové se věnuje vztahu jazykových a percepčních schopností pro rozvoj schopnosti čtení. Práce je rozdělená na části teoretickou a empirickou.

Text začíná charakteristikou vývoje čtení obecně. Teoretická část pojednává především o dvou modelech – psycholingvistickém, který se soustředí na rozvoj psychologických funkcí, které zpracovávají jednotlivé jazykové roviny (foneticko-fonologická, lexiko-sémantická, morfo-syntaktická), a percepčním, který je z důvodů rozsahu práce rozumně zúžen pouze na zrakovou složku. Tyto přístupy jsou zmiňovány spíše jako různé aspekty akvizice schopnosti čtení a v závěrečné kapitole teoretické části „Indikátory úspěšného rozvoje počátečního čtení“ pak dochází k syntéze a integraci obou přístupů.

V rámci empirické části se práce zaměřuje na popsání vztahu mezi percepčními a lingvistickými faktory pro rozvoj schopnosti čtení. K tomu byly použité psychologické metody Test orientačního posouzení fonologického povědomí, Test slovní zásoby, Test morfologicko-syntaktických znalostí, Znalost písmen, Test počátečního čtení (Spojování obrázků a slov) a Zrakové rozlišování. Výzkumu se zúčastnilo 15 dětí ve věkovém rozmezí 4,5-6 let. Jak autorka práce sama reflektuje, pro kvantitativní statistické zpracování jde o příliš malý vzorek, nicméně vzhledem k časové náročnosti sběru a vyhodnocení dat je tento vzorek pochopitelný. Cílem bakalářské práce je prokázat schopnost provést výzkum a následně ho smysluplně analyzovat a popsat, což se v této práci podařilo.

Analýza výsledků byla uchopena explorativně. Analýza a interpretace výsledků je provedena správně. Snad jen malá výhrada: ve statistických výsledcích se standardně zaokrouhluje na 2 desetinná místa (pokud pro uvedení dalších cifer není konkrétní důvod).

Vzhledem k zapojení citlivé skupiny subjektů (dětí), byla etickým aspektem projektu a informovaným souhlasům, věnována adekvátní pozornost.

Stylisticky jde o dobrou práci, formulace jednotlivých myšlenek je jasná, návaznost argumentů logická. Nicméně, velmi často je v textu použit subjektivní styl (např. „tímto způsobem se snažím...“, „v této části se zaměřím...“, „zajímá mě ...“ apod.), který je v akademických pracích tohoto typu nevhodný.

Literatura je citována standardně, její interpretace je dobrá, v práci je na ní nahlíženo kriticky, což lze označit za velký přínos práce.

Závěr

Celkově jde o kvalitní bakalářskou práci. Studentka Tereza Steinerová si stanovila zajímavé výzkumné otázky, které v teoretické části popsala a integrovala do jednotného a homogenního textu, ve kterém nejsou zbytečné odbočky netýkající se tématu. V empirické části pak byli explorativně analyzované vztahy mezi lingvistickými a percepčními faktory a celkovým výkonem ve schopnosti číst.

Práci **doporučuji** k obhajobě, navrhuji známku **výborně**.

Otázky do diskuse

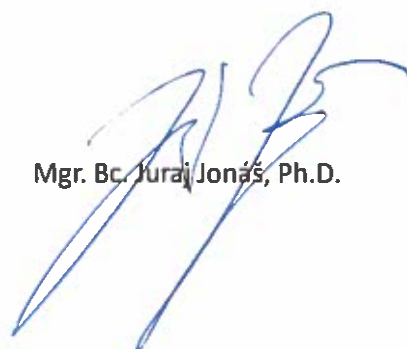
Jak by větší vzorek mohl ovlivnit výsledky studie?

Který z výsledků této studie Vám přijde jako nejpodstatnější a proč?

V Praze dne

16.6.2024

Mgr. Bc. Juraj Jonáš, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping letters that appear to be 'JJ' followed by a flourish.